Матеріали
міжнародної
науково-практичної
конференції

Актуальні проблеми розвитку обліку, контролю та аналізу в умовах глобальних економічних змін

07-08 жовтня 2010 року

Полтава

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКООПСПІЛКА
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ПОЛТАВСЬКЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ І АУДИТОРІВ УКРАЇНИ
АУДИТОРСЬКА ФІРМА „КАПІТАЛЪ"
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
БЄЛГОРОДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ
БІЛОРУСЬКИЙ ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ
КАРАГАНДИНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (КАЗСПОЖИВСПІЛКА)
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І АУДИТУ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

(7-8 жовтня 2010 року)

Полтава
ТОВ «АСМІ»
2010

УДК 657.1/6:005
ББК 65.052.2
А43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Програмний комітет

Несплуя О.О., голова програмного комітету, ректор ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», д.і.н., професор
Войнаш Л.Г., заступник начальника управління кадрової політики, кооперативної освіти і науки Укоопспілки, директор НМЦ «Укоопосвіта»
Волошин А.М., начальник Управління бухгалтерського обліку, контролю, звітності і корпоративних прав Укоопспілки
Айлагимбетов Є.Б., ректор Карагандинського економічного університету, Республіка Казахстан, д.е.н., професор
Наумчик А.О., ректор Білоруського торговельно-економічного університету споживчої кооперації, Республіка Білорусь, к.е.н., доцент
Нургалієва Р.Н., Карагандинський економічний університет, Республіка Казахстан к.е.н., доцент
Тухарь Т.І., Кооперативно-Торговельний Університет Молдови, д.е.н., професор
Лиху Т.Ш., Кооперативно-Торговий Університет Молдови, доктор, університетський конференціар
Іванова Р.Н., Університет національного і світового господарства, Республіка Болгарія, гл. ас., доктор економіки
Тимчев М.Л., Університет національного і світового господарства, Республіка Болгарія, доктор економіки, доцент
Шигула А., Вища Школа торгівлі імені Болеслава Марковського, Польща, к.е.н., доцент
Піддубний І.А., начальник Державного управління навколишнього природного середовища в Полтавській області
Приходько Я.П., голова Полтавського територіального відділення Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України, директор „Аудиторської фірми „Капіталь"
Фірсова Н.В., заступник голови правління з фінансів Полтавської обласної спілки споживчих товариств, к.е.н.

Організаційний комітет

Несплуя О.О., голова організаційного комітету, ректор ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», д.і.н., професор
Рогова М.Є., заступник голови організаційного комітету, перший проректор ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», д.е.н., професор
Карпенко О.В., заступник голови організаційного комітету, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків, к.е.н., доцент
Верига Ю.А., завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н., професор
Івченко Є.І., директор навчально-наукового інформаційного центру ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.т.н., доцент
Зінчик С.М., головний бухгалтер ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі»
Герман Н.В., директор навчального центру, ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі»
Діденко Л.М., начальник редакційно-видавничого відділу ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі»
Колишкина Н.І., завідувач науково-організаційного відділу ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі»
Котенко Н.Б., директор навчально-виробничого комбінату ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Робоча група

Савченко О.Ф., професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», д.е.н., професор
Губачова О.М., професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н., доцент
Зима Г.І., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н.
Ночовна Ю.А., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н.
Соболь Г.О., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н.
Орищенко М.М., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н.
Кравченко І.Ю., асистент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі»
Коспиник Н.В., асистент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Редакційна колегія

Верига Ю.А., голова редакційної колегії, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгі к.е.н., професор
Подольська В.О., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», доцент
Зюкова М.М., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н.
Орищенко М.М., старший викладач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н.

Матеріали подаються в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за під точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, імен власних, інших відомостей. Редакція може не поділяти точку зору авторів на викладену тему. Тези опубліковано мовою оригінал

Посилання на матеріали збірника обов'язкові.

«Актуальні проблеми розвитку обліку, контролю та аналізу в умовах глобальних економічних змін», міжнародна науково-практична конференція (2010; Полтава).

А43 Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку обліку, контролю та аналізу в умовах глобальних економічних змін», 7-8 жовт. 2010 р. [Текст]. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2010. – 500 с.

ISBN 978-966-182-090-5

Процеси глобалізації стимулюють новий рівень розвитку національної системи обліку, контролю та аналізу, вибудуваної на діалозі наукових традицій, визнанні та прогресивного міжнародного досвіду. Проблеми розвитку обліку, контролю та аналізу, що піднімаються авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів.

Збірник розраховано на наукових і практичних працівників, студентів вищих навчальних закладів

УДК 657.1/6:005
ББК 65.052.2

ISBN 978-966-182-090-5

© ВНЗ Укоопспілки «ПУЕТ», 2010
© ТОВ "АСМІ", 2010

Т. І. Кобилюх. Розробка і прийняття управлінських рішень, контроль за їх виконанням як функція управління 127
Т. Н. Кондрашова. Особенности национальных стандартов бухгалтерского учета 130
К. В. Король. До питання про удосконалення обліку доходів на вітчизняних підприємствах 133
Н. В. Костяник. Визначення облікової політики, її принципи та призначення 135
П. М. Кричун. Облік у підрядних підприємствах: про суперечливу природу і вплив валових заборгованостей на показник незавершеного виробництва 138
А. С. Крутова. Облікові проблеми реалізації товарів у електронній комерції та шляхи їх вирішення 140
Ю. А. Кузьмінський, Н. Є. Привалова. Організація бухгалтерського обліку та контролю спільної діяльності без створення юридичної особи 143
О. О. Куцик. Нормативно-правове регулювання спільної діяльності без створення юридичної особи 145
П. О. Куцик. Бухгалтерський облік у період глобалізації економіки та розвитку інформаційного суспільства 147
В. І. Лазуренко. Проблеми обліку і контролю об'єктів інтелектуальної власності 151
В. Ю. Ларіков. Сучасні технології автоматизації документообігу 154
Л. Ф. Ларікова. Формування системи інформаційно-консультаційного обслуговування підприємства 157
О. О. Лисиченко, О. О. Князева. Оперативний облік в системі отримання інформації на молокопереробному підприємстві 160
Н. О. Литвиненко. Щодо методики обліку внутрішніх розрахунків у сучасних умовах господарювання 162
І. В. Лісна. Роль облікової інформації у процесі фінансового планування у вищих навчальних закладах 164
Н. О. Лобода. Проблеми розвитку обліку та аналізу лізингових операцій з сільськогосподарською технікою в умовах глобальних економічних змін 166
М. Р. Лучко, А. М. Кепич. До питання відображення в обліку операцій, що пов'язані з господарським ризиком 169
Т. Ш. Ляху. Эволюция, перспективы и проблемы реализации информатической формы единого учетного процесса 172
Р. А. Марценюк. Оцінка активів у бухгалтерському обліку: теоретичний аспект 175
Н. Р. Массик. Облік діяльності торгівельних підприємств за центрами відповідальності: організаційний аспект 179
Ю. М. Меншикова. Трансформація облікової політики запасів до міжнародних стандартів фінансової звітності 182

ДО ПИТАННЯ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ГОСПОДАРСЬКИМ РИЗИКОМ

***М.Р. Лучко**, д.е.н, професор,*
Європейський університет,
***А.М. Кепич**,*
Закарпатський державний університет

Проблема розрахунку ризику, його оцінки та відображення з метою управління нараховує велику кількість років та викликає завжди неоднакові судження. Вважають, що термін «ризик» — грецького походження, який бере початок від слів ridsikon, ridsa — «стрімчак, скеля» і пов'язується, у першу чергу, з появою небезпеки або непевності в будь-якій сфері господарської діяльності та суспільно-економічного життя. У сучасній західній економічній літературі розглядають дві теорії ризику: класичну та неокласичну (рис. 1.1).

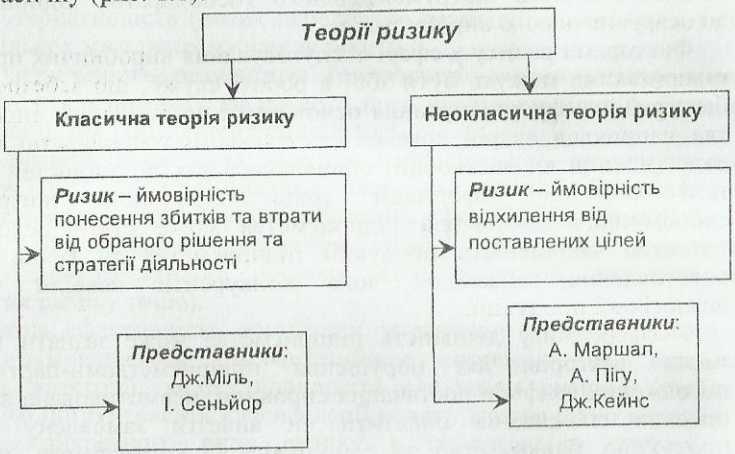

Рис. 1.1. Сутнісна характеристика теорій ризику

В економічному словнику дають наступне тлумачення господарського ризику – це ризик, пов'язаний з непередбаченістю діяльності суб'єктів господарської діяльності, ризик вибору з багатоваріантних програм, договорів, партнерів найбільш оптимального, позитивного. Часто зумовлюється відсутністю, неповнотою, сумнівністю або необ'єктивністю інформації, використання якої при прийнятті рішень не гарантує досягнення позитивного ефекту. Ризик є невід'ємним компонентом відносин суб'єктів господарської діяльності. Тому підприємець у процесі своєї діяльності повинен бути здатним вибрати оптимальне

© М.Р. Лучко, А.М. Кепич, 2010

рішення зі всіх альтернативних з найменшим ступенем ризику і з найбільшим (оптимальним) ефектом результативності [2].

Основними внутрішніми факторами ризику, залежно від сфер господарської діяльності підприємства, вважають: виробництво; обіг; управління.

У виробничій сфері виділяють чинники ризику основної та допоміжної діяльності. До факторів ризику основної виробничої діяльності належать: достатній рівень технологічної дисципліни, аварії, позапланові зупинки устаткування чи переривання технологічного циклу підприємства через вимушене переналагодження устаткування (наприклад, унаслідок несподіваної зміни параметрів чи сировини, матеріалів, які використовуються в технологічному процесі) тощо. Фактори ризику допоміжної виробничої діяльності — це перебої в енергопостачанні; подовження, порівняно із запланованими, термінів ремонту устаткування; аварії допоміжних систем; непідготовленість інструментального господарства підприємства до освоєння нового виробу тощо.

Факторами ризику у сфері обслуговування виробничих процесів підприємства можуть бути збої в роботі служб, що забезпечують безперебійне функціонування основного і допоміжного виробництва, наприклад, аварія, пожежа в складському господарстві, вихід з ладу (повний чи частковий) обчислювальних потужностей у системі обробки інформації тощо. Причиною погіршення економічного становища підприємства може стати недостатня патентна захищеність продукції підприємства та технології її виготовлення, внаслідок чого конкуренти освоїли випуск аналогічної продукції.

У сфері обігу діяльність підприємства може зазнати впливу таких факторів, як: порушення підприємствами-партнерами погоджених графіків постачання сировини, невмотивована відмова оптових споживачів оплатити чи вивезти замовлену готову продукцію, банкрутство чи самоліквідація контрагентів, ділових партнерів.

Внутрішні фактори ризику управлінської діяльності можна класифікувати за рівнем у процесі прийняття рішень. На рівні прийняття стратегічних управлінських рішень виділяють такі внутрішні фактори ризику: хибний вибір чи неадекватне формулювання цілей підприємства, що призводить до ймовірності розробки стратегії в помилковому напрямі; неправильна оцінка стратегічного потенціалу підприємства, спричинена погрішністю вхідних даних, помилковою оцінкою ступеня автономності підприємства, фактичного розмежування прав власності тощо; хибний прогноз розвитку зовнішнього господарського середовища в довгостроковій перспективі тощо. Ризик у прийнятті рішень на

тактичному рівні насамперед пов'язаний з імовірністю часткової втрати чи перекручування змістової інформації під час переходу від стратегічного планування до тактичного. Основний фактор ризику даної групи полягає в низькій якості управління підприємством. На будь-якому рівні прийнятих рішень присутні як зовнішні, так і внутрішні стосовно даного підприємства фактори ризику. Можна припустити, що для стратегічних рішень кількість і роль зовнішніх факторів ризику значно вищі, ніж для тактичних чи оперативних.

Для ефективного управління ризиком, як однією з найскладніших категорій, пов'язаних з результативністю господарської діяльності, слід пам'ятати, що йому притаманні такі риси, як:

економічна природа (ризик проявляється на всіх етапах підприємницької діяльності, незалежно від її сфери; він прямо пов'язаний із дохідністю та економічними втратами у процесі господарювання);

альтернативність (ризик передбачає необхідність вибору з двох або кількох можливих варіантів рішень);

невизначеність результатів (очікуваний рівень ризику може коливатися в певному діапазоні, і його наслідком можуть бути як негативні, так і позитивні результати);

коливання рівня ризику (ступінь господарського ризику істотно варіює під впливом фактора часу, численних об'єктивних і суб'єктивних факторів, які перебувають у постійній динаміці);

постійність (повне усунення ризику неможливе внаслідок об'єктивно-суб'єктивної природи даної категорії, динамічності ступеня ризику тощо).

Також ефективність організації управління ризиком багато в чому зумовлюється класифікаційною системою, яка включає групи, категорії, види, підвиди та різновиди ризиків. Завдяки науково обґрунтованій класифікації ризику можна чітко визначити місце конкретного виду ризику в їх загальній системі та вможливити ефективне застосування відповідних методів, прийомів управління ризиком.

Під стратегією управління ризиком прийнято розуміти цілеспрямовану та керовану діяльність щодо оптимізації співвідношення між прибутковістю та ризиком для максимізації прибутку та вартості підприємства як у теперішній час, так і на перспективу. Основне завдання підприємця в цій сфері – знайти варіант дій, що забезпечує оптимальне для даного проекту поєднання ризику і доходу, виходячи з того, що чим прибутковіший проект, тим вище міра ризику при його реалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Клименко С. М., Дуброва О. С. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2005. — 252 с. 2. http://www.slovnyk.net/

ЭВОЛЮЦИЯ, ПЕРСПЕКТИВЫ И ПРОБЛЕМЫ РЕАЛИЗАЦИИ ИНФОРМАТИЧЕСКОЙ ФОРМЫ ЕДИНОГО УЧЕТНОГО ПРОЦЕССА

***Т.Ш. Ляху**, доктор, университетский конференциар, Кооперативно-Торговый Университет Молдовы, г. Кишинэу, Республика Молдова*

В своей эволюции внедрение информатических средств и методов в учетных работах пользовалось первостепенным вниманием, по сравнению с другими информационными экономическими областями-нормирование и регламентирование, планирование, статистика, экономический анализ и др. Несмотря на прохождение через множество рознообразных этапов информатической реализации, до сегодняшнего дня нельзя утверждать что единый учетный процесс полностью реализован автоматически.

Решающими препятствиями и обстоятельствами воплощения такого намерения являются выраженное разнообразие состава операций данной сферы, значительные пространственные масштабы и временные интервалы, строгое соблюдение последовательности периодов, массовый характер их осуществления и др.

В подтверждении вышесказанного достаточно рассматривать схему строения и очередности выполнения такого вида операций, представленную на рис.1.

Данная схема свидетельствует о том, что единый учетный информационный процесс, также как и мотивирующая его материальная среда, проходит три этапа функционирования - первичный, обработки и использования, в единстве осуществляемые в виде определенной организационной формы.

В настоящее время и в прошлом в большинстве случаев форма учета рассматривалась только относительно стадии обработки , а в понятие учета, как правило, включался только бухгалтерский, хотя реально имеют место также оперативный и статистический виды учета, которым свойственны те же три стадии преобразования. По степени охвата техническими средствами отличают механизированный, автоматизированный и автоматический способы информатической реализации учета.

© *Т.Ш. Ляху, 2010*